

Kanalen

Informationsblad för Hudiksvalls Stads
Hembygdsförening

Nr 2, maj 2018

*OBS! Påminnelse om obetald medlems-
avgift i detta nummer av Kanalen!*

Innehåll:

Vårens utflykt	s 2
Hudiksvalls Posten för hundra år sedan	s 3 - 5
Fredrik Winblad von Walter: Hörla Svanevit	s 6 - 7
Rapporter från vårens berättarkvällar	s 8 - 11
Diverse och om oss	s 12

Hudiksvalls Posten 1918. Se sidorna 3-5.

Ett av vårens utflyktsmål: Karlsgården i Järvsö. Se sida 2.

Vårutflykt lördag den 26 maj

Följ med oss till Järvsö och Ljusdal

Vi startar som vanligt vid **Kotorget kl. 8.30**.

Åker till **Järvsö kyrka** där vi först fikar, och sedan får vi guidning i Järvsö kyrka.

11.30 – 12.30 lunch på Bergshotellet vid Järvsöbacken.

Därefter åker vi till **Karlsgården**, som ägs av alla hembygdsföreningar i Hälsingland och är landskapets äldsta visningsgård.

Ca 14.15 avfärd till Ljusdal där vi guidas i **Ljusdal kyrka**. Naturligtvis blir det eftermiddagsfika efter detta och så hemfärd.

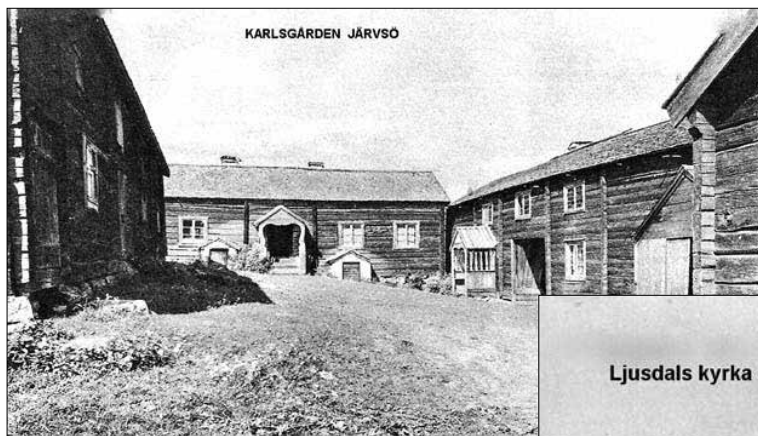
Vi beräknas vara **tillbaka i Hudik ca 16.50**. Alla tider, utom avfärd 8.30, är cirkatider.

Resan kostar 250:-/person, och betalas till kassör Björn vid bussen.

Anmälan görs senast 22/5 till

Per-Widar Persson, 070 5300170 eller Kerstin Englund, 070 3540089

Varmt välkomna önskar styrelsen!

Foton privata.

Hudiksvalls Posten

För 100 år sedan

2 april

På grund av de ånyo avsevärt ökande produktions- och arbetskostnaderna ha vi, tillsammans med Sveriges tidningar i Hälsingland, fr.o.m. 1 april höjt annonspriset med 1 öre per mm, eller till 10 öre före texten och 8 öre efter texten, samt 12 öre för särskild begärd plats.

HudiksvallsPosten, Hudiksvalls-Tidningen, Hudiksvalls Nyheter, Ljusdals Tidning, Ljusdals-Posten

4 april

Med anledning av rådande brist på bleckplåt, och i följd därav brist å bleckplåtsemballage, anhålla vi hos ärade kunder och innehavare av debiterade damejeaner att fortast möjligt returnera dessa.

Tomma damejeaner uppköpas.

Hudiksvalls Färghandels Aktiebolag.

6 april

Svenska Koklåde fabriken i Näsviken kommer att förflyttas till Hudiksvall. I dagarna har bolaget för fabriken inrymmande av trävaruhandlare A. M. Jansson härstädes inköpt f.d. Peter Åströms gård, vid Västra Tullgatan för en summa av 27.500 kronor.

8 april

Till brunnspredikant vid gyttjebads- och brunnsanstalten Loka har riksmarskalksämberet förordnat komminister Aloander Wikström.

8 april

Jämtespelmännen Brännlund och Löf musicerade i går å Hudiksvalls-Biografens lokal. Då konsertgivarerna uraktlåtit att sända oss inträdesbiljetter, får recensionen anstå.

13 april

Fru Stina Rodenstam besöker f.n. Värmland, och håller på uppdrag av Föreningen Värmlands Hemslöjd en serie föredrag i linodlingsfrågan.

16 april

Isbrytaren Iggesund började i går forcera inloppet till Hudiksvall.

16 april

Mjölkbristen i staden karakteriseras på ett talande sätt av endast det förhållande att ett hundratal personer under söndagen tillryggalade den $\frac{3}{4}$ mil långa vägen till Högs mejeri för att därstädes köpa den eftersökta varan.

25 april

Föreläsning å Läroverkets aula hålles på lördag kl. 7.30 av sekreteraren å ryska avdelningen av Sveriges exportförening, Allan Meyer, över Rysslands handel och handelspolitiska intressen. Allmänheten inbjudes och föreläsningen är avgiftsfri.

27 april

Ljungs mekaniska verkstad har av Statens handelskommision medgivits rätt att, utan hinder av gällande utförselbud, före den 1 juni till Norge utföra 25 stycken 5 hkr fotogenmotorer av egen tillverkning.

30 april

Om vid eldsvådetillbud telefon användes för att alarmera brandkåren, skall påringning ske direkt till brandstationen, ber oss brandchefen att ytterligare betona.

Fortsättning på nästa sida.

**Dispensären för
lungotsssjuka**
från Hudiksvall med omnejd
har nu öppnats i
Mikkel Danielssons gård
vid Drottninggatan.
Kostnadsfri läkarevård.
Sköterskan träffas dagligen kl.
9—10 f. m.
Läkaren Doktor Wilhelm Behrman
träffas i dispensärlokalen hvarje
onsdag kl. 12—2 e. m.

**Hudiksvalls Hofslageri-
& Smidesfabrik**
f. d. Rodells Smidesverkstad.
Innehafvare: G. Holmström.

Stålning af Yxor. Vagnssmide.

Utför gröfre och finare Smidesarbeten, reparerar alla slags Lantbruksmaskiner,
Benzin- och Fotogenmotorer, Ångmaskiner, Ångpannor.
Tillverkar Transportörer för kol, vedaffall, virke m. m.

Fotogenmotorn "RECORD"
från 3 till 10 hkr. är marknadens **bästa håt- och stationära motor.** Lätt att starta, inlett droppvattn till cylindern, automatisk smörjning, minsta möjliga bränsleförbrukning.
Tillverkas och försäljes under full garanti å
Ljungs Mekaniska Verkstad, Hudiksvall.
Riks. 342 & 591.

HVITA KJOLAR
af moll och frotté
HVITA BLUSAR
af moll opal och musslin
Hvita Korsettskyddare
D:o **SNÖRLIF**
Anna Nordin.
Utan kort! Utan kort!

2 maj

Lillfjärdens is försvann på tisdagen, (sista april).

2 maj

Solida ljuskronor, amplar och bordsstakar m.m. från Hudiksvalls Konstsmedja försäljas i utställningslokalen, Centralparkshuset.

4 maj

Paltbröd ska komma.

Livsmedelsnämnden i Hudiksvall har erhållit löfte om 1000 kilo paltbröd, som väntas med det snaraste.

4 maj

Meteorologiska Centralanstalten har erbjudit staden abonnemang å väderleksrapporter. Sedan hamnkaptenen, till vilken ärendet av drätselkammaren remitterats, avstyrkt, har drätselkammaren föreslagit stadsfullmäktige att icke abonnera på omskrivna väderleksmeddelanden.

4 maj

Stadens brandchef, J.O. Wiklund, anmäler i skrivelse till stadsfullmäktige att omorganisationen av stadens brandkår nu är genomförd och att den fasta brandkåren sålunda trätt i verksamhet.

4 maj

Kådaplockare erinras om att endast leverera PRIMA kåda. Kådapartier ej väl utrensade från bark

och dylikt emottages ej.

Samtliga antagna uppköpare av kåda.

4 maj

3 eller 4 liter mjölk önskas dagligen hemburen, året om. Svar till J.G.B, HP exp.

8 maj

Anslag till idrottsplats. Riksidrottsförbundets förvaltningsutskott har vid sammanträde på lördagen beslutat bevilja ett anslag av 9000 kronor till den nya idrottsplanen härstädes.

14 maj

För sommarens odlingar upplöjdes i går tomten nedanför Gamla läroverket i Hudiksvall. En mängd utmärkta odlingslotter göres därmed tillgängliga.

14 maj

Stadens parker håller för närvarande på att rengöras och uppsnyggas. Men vad är att göra å den närmast staden liggande stranden av Lillfjärdens. Det är det mest vanskötta parti av en stad som tänkas kan.

18 maj

En prydlig skylt av konstsmide har nu blivit uppsatt vid Hudiksvalls Färghandels Aktiebolags affär ovanför brandstationen. Skylten är utförd av Hudiksvalls Konstsmedja.

NYHETERNA
för
Vår-Säsongen 1918
inom
Dräkt- & Kappkonfektionen
nu i lager till moderata priser.
Välutillande arbete garanteras.
Nya Kappaffären
Tel. 522.

Trädgårdsmöbler
Korgmöbler
Turist- och Resår-bottensängar, Järnsängar
Fjäder, Dun och Vallsull m. m.
Stor sortering af **STOLAR,**
M-Ö-B-L-E-R af ek, valnöt och björk
billigast i
Jägerströms Möbelaffär, Hudiksvall.
Rikstelefon 244.

23 maj

Den vid Hornslandet påträffade, och till Hölick inbogserade minan har nu oskadliggjorts av en av flottans torpedbåtar genom beskjutning. Minan var av ryskt ursprung.

23 maj

Hudiksvalls gymnastikklubb bildades i fredags med för gymnastiken intresserade. En interimstyrelse valdes bestående av hrr E.J:son Berg, Isidor Olsson och J. Berglund. Tillfälle gives alltjämt att ansluta sig till klubben.

30 maj

Bröderna Öhman ha av frk Kerstin Andersson, här i staden, inköpt den fastighet i vilken deras diversehandelsaffär är inrymd, i hörnet av Västra Tullgatan och Västra Storgatan, för 52 000 kr.

18 juni

Operasångaren David Björlings konsert i Hudiksvalls kyrka påkallar sångälskarnas, och över huvudtaget hela allmänhetens intresse. Från konserter å andra platser erhålla herr Björling de bästa vitsord.

Till fullständigande av vår notis böra vi foga att herr Björling, vars släkt visserligen härstamma från Voxna, är född i Strömsbruk och räknar Hudiksvall som sin egentliga hemstad. För närvarande är han bosatt i Stora Tuna i Dalarne. De små Björlingarna äro ock klädda som masar då de konserteras.

26 juni

Delsbogården å Köpmanberget, den vackra gåvan av grosshandlare C. Berg i Hudiksvall till Helsinglands Fornminnesförening, står nu så gott som komplett färdig. Under midsommarfesten kommer den att apteras av kommitterade för ett och annat. Gården ha återuppbyggt av byggmästare Forsell, under överinseende av d:r Rodenstam.

I storstugan äro väggmålningarna synnerligen väl bibehållna. Gårdens dörrar äro anmärkningsvärt vackra och respektive nycklar och lås till gården är av aktningvärd storlek. Det är ett intressant förvärv det hela.

Kerstin Englund

TILL SALU

Asfalttjära
Blymönja
Blyhvitt
Blackvarnish
Hartzoljefärg
Jutedref
Järnmönja
Karbolineum
Linoljeersättning
Maskinglasyr för motorer
Tjardref
Tjårolja för motorer
Trätjära, 1:ma dalbränd

hos
Hudiksvalls Färghandels Aktiebolag
Riks. 3, 18 & 266.

Orientalisk Utställning

är öppnad å Stadshotellet, Rum N:o 12,
och inbjudes den ärade allmänheten till besök.
Obs.! Endast några dagar.

Hudiksvalls stads Sparbank

Grundad 1848.

Fonder Kr. 520,000:—

Insättarnes ränta **5 %**

Kopiepress,

28 × 40 cm., nästan ny, med tillhörande skåp, samt några stycken **Oljemålningar**, säljes genom Andersson, Schagerströms gård, Ö. Tullg.

Alla bilder i denna artikel är inskannade från Hudiksvalls Postens tidningar våren 1918.

Här kommer ännu en saga av Fredrik Winblad von Walter

Som jag skrev i Kanalen nr 4 2017 var Fredrik Winblad von Walter (1857-1950) en hängiven hembygdsforskare med livlig fantasi. Bland annat gav han ut ett antal häften, Helsingeminnen, runt 1910.

Den här gången handlar sagan om den sköna och dygdiga Hörla Svanevit och hennes levnadsöde i slutet av 900-talet e Kr. I berättelsen beskrivs hur den berömda runstenen vid Järvsö kyrka kom till och vilka personer den berättar om. Enligt von Walter var det Hörla Svanevits söner som reste den över sina föräldrar. Och det kan ju ha en viss relevans att berätta om detta med tanke på att vi inom kort kommer att besöka Järvsö kyrka på vår vårutflykt och knappast kommer att undgå att se stenen. Googla gärna på runsten Järvsö och välj Riksantikvarieämbetet för att läsa om runstenen i Järvsö.

Magdalena Forsberg

Hörla Svanevit

I sin ståtliga borgs kämpasalar i Sörwigstad i Forssa satt en höstafton år 963 den mäktige höfdingen Tjulvar Tordsson omgifven af sina kämpar. Tärnor och svenner passade upp och kringburo mjöd och vin och vid den flammande torrvedsbrasans sken täljdes mången kämpasaga från tappra hänsofna förfüders dagar.

Bakom högsätet stod den mäktige Sundhedehöfdingens dotter Hörla, skön som en sagans valkyria – hon kallades Svanevit för sin dygd och sin skönhet – och under det hon ideligen skänkte i åt sin fader och hans närmaste män, syntes hon förstulet blicka mot dörren, liksom hon väntade någon.

Då träder in i salen en man, som i allt liknade mera en kung än en höfding. Han var storväxt och manligt skön och klädd i en dyrbar och lysande rustning. Vid hans inträde reste sig alla i salen och Tjulvar gick den höfviskt hälsande till mötes samt bjöd honom välkommen jämte hans män, som fingo god inkvartering. Främlingen var den fräjdade norrmannen Håkan Jarl. Han hade varit i Österviking och nu hade han lagt sin flotta i Njutångersfjärden samt var på tåg hem till Norige.

Om en stund inkommo några av jarlens hirdmän och däribland en som i reslig växt, skönt utseende, dräkt och hållning syntes för mer än andra. Det var Tiuto Fridulfsson från Jarlsö (Jerfsö), en mäktig höfdings son, som nu i flera år varit med i den norske jarlens hird. Vid anblicken af denne man rodnade Hörla Svanevit och med

darrande hand räckte hon honom det rikt silfverbeslagna mjödhornet, som han likaledes blygt mottog. De hade sett hvarandra förut en gång, då hon var med sin fader på gästabud å Jarlsö och han hade då vunnit hennes hjärta.

Då norrmen gästade i dagarne åtta, drogo de sina färde till Avarne i Delsbo och sedan öfver Kalfstigen och efter Hännan till Jämtland. Många helsingar följde jarlen då han följande vår kom igen, och drog till Österland. Men det året var ej Håkan jarl ensam, han var då i sällskap med en konung i Norige som hette Harald och som för sin grå pälskappa fått namnet Gråfäll. En stor mängd stridbare män från såväl Sundede som Nordstogens skeppslag följde då österut och måtte den flottan ha haft många härskepp, ty de vunna stora segrar som från dessa härtåg omtalas, vittna därom.

År 968 kommo Håkan jarl samt konungarne Gudröd och Harald Gråfäll tillbaka. De gästade åter Forssa i dagarne sex, men då de drogo sina färde voro många helsingar i deras led.

Tiuto var äfven då med och hade nu vunnit så mycket rykte och ära, att han vågade anhålla hos Tjulvar Tordsson om hans dotters hand. Detta

tyckte Tjulvar var bra och så drucko helsingar och norrmän de nyförlofvades skål. Tiuto drog med till Norige och deltog med ära i striden mot konung Grytgård, som blef slagen.

Året därpå firades bröllopet på äkta nordmannavis och Hörla Tjulvarsdotter följde sin frejdade make till Jarlsö.

Tiuto blef efter sin faders död höfding å Jarlsö och då han efter en bragdrik och lycklig lefnad afsomnade i tron på hvita Krist, höglades han af sina söner Runolf och Tjulvar. Men Hörla Svane-hvit dog hastigt därefter af sorg, och så lades hon vid sidan af sin dyrkade make.

Då reste de båda sönerna en stor sten öfverst på högen och i den inhöggos de runor, som kunna läsas tydligt ännu i dag, ty den som besöker Jerfsö kyrka, bör ej glömma att se den ståtliga runstenen på kyrkön helt nära ingången till prästgården.

Då runstenen restes var allt höfdingens folk samladt och barderna sjöngo från kullen de hänsorfnes lof.

Det var stor fest vid denna runsten år 1015 på hösten.

Det var norrmannen Sven jarl och hans krigare, som då tågade igenom våra bygder och då han kom till kyrkön och läste stenens runor fingo hans män slå en ring kring högen och tvenne barder förtäljde på äkta norröna tunga de högsattes lof.

Så slutar sagan, i korthet berättad för att bevisa hvilken vänskap det fanns i gamla tider mellan helsingar och norrmän.

Denna saga har i århundraden gått från far till son och nu är det tryckt.

Fredrik Winblad von Walter

Strömmingssoppa

Det här receptet fick jag för en tid sedan, men har ännu inte provat att laga det.

Kanske någon av Kanalens fiskande läsare vill testa. Varsågod!

4 hg strömming
1 liter vatten och fiskspad
2 morötter
1 stor purjolök
4-5 potatisar
2 msk vetemjöl
salt, vitpeppar (socker)
½ liter mjölk
1 msk matfett
2 msk finklippt persilja

Strömmingen rensas, urbenas, sköljes och får rinna av.

Varje strömming delas i 3 bitar och saltas lätt. På ryggbenen kokas fiskspad.

Morötter, purjolök och potatisar ansas och skäres i tärningar, kokas mjuka i vattnet och fiskspadet. Soppan avredes med vetemjölet utrört i litet mjölk. Strömmingen lägges i och soppa får koka försiktigt 10 min. Resten av mjölken tillsätts. Soppa får bli het och smaksättes med kryddorna. Sist tillsättes litet kallt matfett och finhackad persilja. Litet färsk dill ger god smak.

Återgett av Magdalena Forsberg

Tidig svensk gruvhantering med fokus på Hudiksvalls kommun

*Årets första berättarkväll gästades av de två landskaps-
arkeologerna Lena Berg-Nilsson och Ola Nilsson.*

*Först ut var Lena Berg-Nilsson, som berättade om
tidig svensk gruvhantering med fokus på Hudiksvalls
kommun.*

Lena Berg-Nilsson är doktorand och kommer om ett år att lägga fram sin doktorsavhandling om den medeltida gruvnäringen.

Hon började med att ställa frågan vad det är som driver oss människor att leta mineraler i berg. Och svaret är människans girighet, vilket redan romarna ansåg på sin tid. Gruvor kommer och går, sa Lena Berg-Nilsson. Ett exempel är Kaunisvaara vid Pajala, som man hade stora förhoppningar på, men som lades ner, men som nu kanske ska väckas till liv igen.

Vem äger en gruva? Tidigare kunde det vara markägaren, för vilken gruvbrytning var en skylldighet om det fanns fyndigheter på hans mark. Men denne kunde underlåta att bryta malmen om han ansåg att det inte lönade sig. Men i och med Kristoffers landslag på 1400-talet, så fick kungen ett övergripande ansvar och kunde ta över brytningsrättigheten.

Gruvbrytning är en uråldrig historia

Gruvbrytning är en lång historia, ett av de första gruvbergen var Garpenberg, så tidigt som år 375 före Kristus. Från 400-talet fram till idag har gruvbrytning förekommit kontinuerligt. På medeltiden fanns det fler gruvberg än städer. I Hälsingland vet vi inte med säkerhet när brytningen inleddes. Olaus Magnus talar dock i sin nordiska historia om yrkesskickliga smeder i landskapet.

Gruvor i Hälsingland

Sedan kom Lena Berg-Nilsson in på gruvorna i Hälsingland. Här känner vi till koboltgruvan i Loos från 1700-talet. Vidare gruvberget i Gnarp, som Lena Berg-Nilsson upptäckte under en sommarutflykt och som härstammar från slutet av 1700-talet eller början av 1800-talet.

Mellan Alfta och Ovanåker har det funnits en kopparhytta, förmodligen från tidigt 1600-tal. Källa här är Olof Broman, vilket inte är helt tillförlitligt, menade Lena Berg-Nilsson.

I Hudiksvalls kommun finns tre gruvberg i Bricka, Forsa och Niannoret. För sin del fann Lena Berg-Nilsson Blacksås och Bricka som högtintressanta områden att undersöka. Om Blacksås har legenden talat om stora rikedomar. I Bricka finns minst fem gruvhål. Men ingen har undersökt dem.

Gruvarbete som asyl

Till slut gick Lena Berg-Nilsson in på ett annat användningsområde som gruvbergen haft, som en övergång till Ola Nilssons föredrag. De som gjort missgärningar, dock inte mördare, förrädare eller våldtäktsmän, kunde i gruvorna få en sorts asyl, där de mot arbete i gruvan slapp straff. Det gällde också den som var biltog, det vill säga fredlös.

Vi tackar för de nya kunskaper som Lena-Berg Nilsson gav oss om gruvhanteringen i landskapet.

Christer Nilsson

Referat från berättarkvällen 5 februari

Om avrättandets konst

Ola Nilsson inledde med att säga att det är inte mycket vi vet om avrättningsplatsernas historia. Det är något som ingen egentligen velat ta i, en undanskymd historia.

I fornlämningsregistret har de betecknande nog tidigare klassats som platser med tradition. Numera går de dock under benämningen fornlämningar, om man kan belägga dem, vilket ger en något högre status.

Ola Nilsson listade så ett antal årtal, som är viktiga i sammanhanget. 1876 ägde den sista offentliga avrättningen rum i vårt land och 1910 den sista avrättningen. 1921 upphörde dödsstraffet. Straffen under medeltiden var enligt vår nutida uppfattning oerhört grymma, de var ”androm till varnagel” och skulle skrämman människor från att begå brott. Man kunde dömas för 68 olika brott. Avrättningsmetoderna var i flera fall fruktansvärda. Till dem hörde stening, rådbräkning, då man knäckte benen i kroppen på brottslingen, halshuggning, stegling, då kroppen styckades, kvick i jord, då man blev levande begravd, ett fall finns som man vet om i Hälsingland. Och slutligen bränning på bål, vilket utan undantag drabbade kvinnor, vilka ansågs som häxor.

Avrättningar var publika

Avrättningsplatserna var som nutida idrottsarenor. Åskådarna skulle tydligt kunna se vad som skedde. En kal hed kunde vara en lämplig

Foto M Forsberg.

plats eller nära en korsväg. Helst skulle det vara en allmänning och inte en privat äga, eftersom den annars kunde bli hemsökt. En gräns mellan två socknar var alldeles utmärkt, eftersom den osaliga anden då inte visste vart den skulle ta vägen. Avrättningsplatserna har som sagts undersökts väldigt lite. Men vid en undersökning i Dalarna 1987 hittade man bålrester av unga män och kvigor, vilket signalerar att männen dömts för tidelag med djur.

Kända avrättningsplatser i Hälsingland

I Hälsingland är 45 avrättningsplatser kända. Här är häxmyran i Ovanåker nära kyrkbacken belagd. Traditionen har sagt att åtta kvinnor brändes här, man har lyckats identifiera sex av dem med hjälp av släktforskare.

Vidare finns avrättningsplatser i Delsbo, Hamrånge, Ockelbo och Ilsbo. I det senare fallet skulle avrättningsplatsen ha legat vid en dansbana. I Hudiksvall fanns avrättningsplatsen vid det som benämns Galgberget. I Sanna finns en täkt som kallas Bödelstakten, och det är nog inte utan orsak, trodde Ola Nilsson. Bödlar, vilka fick avlägga mästarprov, infördes från och med 1600-talet för att få lite ordning och reda i avrättandet. Tidigare kunde lynchmobbar exekvera avrättningen.

Sökandet kommer att intensifieras med hunden Fabel

Till slut berättade Ola Nilsson lite om vad som kommer att ske under 2018, då sökandet efter tre avrättningsplatser i Gästrikland och tre i Hälsingland ska intensifieras. Här kommer man att använda sig av arkeologhunden Fabel, speciellt utbildad för detta ändamål. Vidare tar man hjälp av metalldetektering och fosfatkartering. Det hela ska sedan utmynna i en rapport. Den ser vi fram emot.

Christer Nilsson

Referat från berättarkvällen 5 mars

Åke Hammarstedt om Eino Hanski

Åke Hammarstedt inledde med att jämföra dagens flyktingströmmar med andra världskrigets. Då var det i främsta hand stora mängder folk som kom över Östersjön från de baltiska länderna. En av dessa var Eino Hanski.

Eino Hanski kom från Leningrad, där hans pappa som var finsk stred på den röda sidan 1917, den sida som förlorade i inbördesstriderna. Hans mamma, ryska, var en stark kvinna, som med sina barn genomlevde de svåra förhållandena när de tyska nazisterna som ett led i kriget mot Sovjet belägrade Leningrad med svält, kyla och bombningar som följd. För att överleva flydde mamman med Eino och hans syster, först över Ladogas is österut till Ukraina och Kaukasus, och sedan efter många prövningar nådde de fram till Finland i slutet av 1944.

Från Finland till Sverige

I Finland var de inte speciellt välkomna, här var det dåligt med mat. Tillsammans med en grupp ingermanländare, som stridit på den finska sidan och insåg sin hopplösa situation när ryssarna vann kriget, beslöt sig mamma Hanski att ta barnen med sig till Sverige. I januari begav de sig iväg på en knökfull båt. Under tre dygn med

vidriga förhållanden – storm, sjösjuka obefintlig hygienisk standard etc. kämpade sig båten och flyktingarna fram.

Lotsarna på Hölick gick ut

När de närmade sig svenska kusten var båten svårt nedisad och de sköt nödraketer, som uppfattades av lotsarna på Hölick. Lotsarna gick ut, trossen de kastade fastnade men gick av, de vände och hämtade bättre trossar och fick slutligen in båten vid lotsstationen på Hölick.

De blev väl mottagna

Svenska soldater tog emot Eino och de övriga och hjälpte dem och gav dem människovärdet tillbaka.

Flyktingarna fick ett bra omhändertagande i Hudiksvall, och Eino har beskrivit hur det var i ett par av sina böcker. Han blev nämligen författare, på svenska, mycket uppskattad, och har Hudiksvall och mottagandet här som ett varmt minne.

En petition till kommunen – en skulptur

Eino Hanski skänkte en modell av en skulptur, som han hade tänkt sig skulle utföras i naturlig storlek. Så blev det inte, modellen finns att se i Hudiksvalls bibliotek. Vi är många Hudiksvallsbor som nu tycker att det är dags att förverkliga Einos dröm – en petition har skickats till politikererna i kommunen med uppmaning om att ta tag i detta.

Magdalena Forsberg

Eino Hanski t v. Ovan flyktbåten. Foton i privat ägo.

Referat från berättarkvällen 5 mars

Erik Pettersson om Anna Lindegren

Erik Pettersson berättade om Anna Lindegren, den konservativa patriarken Thiodolf Lindegrens blygsamma dotter.

Anna föddes 1860 och dog 1940. Hennes föräldrar var alltså Thiodolf (1829-1914) och Rosalia Regnander (1834-1908). Thiodolf föddes i en skeppsredarfamilj i Karlskrona och kom till Hudiksvall via Sundsvall 1855. Rosalia var från Hudiksvall, fadern var rådman mm. Och de bodde i nuvarande Odd Fellow-huset.

Barnen Lindegren

Thiodolfs och Rosalias barn var August (Agi), Gunilla, Thea, Anna och Gunnar. Den mest namnkände av dessa är Agi, slottsarkitekt vid Drottningholm, verksam med dekorativ konst, hembygdsintresserad samt en samlare av rang. Här i Hudiksvall kan man se hans verk t ex i Jakobs kyrka, där han utformat inredningen och Friskens hus Minerva. Vidare målade han akvareller, möbel- och sedelmönster, han donerade många böcker till Hälsinglands museum etc.

Systemen Gunilla (kallad Gunnil) var aktiv inom hemslöjden och arbetade tillsammans med Stina Rodenstam. Thea var lärarinna i kristendom och teckning vid flickskolan i Hudiksvall och som

söndagsskollärare. Gunnar blev bokhållare i Göteborg och övertog faderns affärsverksamhet 1901, han dog redan 1909.

Anna blev konstnär och författare

Anna gick i Wallströmska skolan (flickskolan) och senare i skola i Stockholm. Hon sydde och broderade tillsammans med sin mor, tog målningslektioner. Anmärkningsvärt är hur hon i sina brev till pappan redovisade alla sina utgifter på ett mycket underdånigt sätt. Anna blev senare konstnär och författare till två uppfostringsböcker.

Hon ägnade sig åt släktforskning, Lutherska bönhuset, uppbyggelseskrifter, och var delegat vid svenska kyrkans missionsstyrelsens 50-årsjubileum i Uppsala 1924. Slutligen tog hon över ”Sjömännens läsrum”, startat av Signe Ohlsson på gamla biblioteket.

Magdalena Forsberg

Lindegrens gård intill kanalen.

Foton i privat ägo.

Från föreningens årsmöte

Föreningens årsmöte den 26 mars 2018 ägde rum på St Jakobsgården.

Ordförande Per-Widar Persson hälsade välkommen och öppnade mötet. Därefter vidtog sedvanliga årsmötesförhandlingar. Verksamhetsberättelsen och den ekonomiska redogörelsen godkändes, och styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 2017.

Till styrelseledamöter för två år valdes Magdalena Forsberg (omval), Stig Lundén (omval), Christer Nilsson (nyval) och Johnnie Karlsson (nyval). Till suppleanter valdes Rut Boëthius och Björn Råbom (båda nyval). Kvarstående i styrelsen ytterligare ett år är Per-Widar Persson, Björn Axelsson och Kerstin Englund. I övrigt omvaldes samtliga funktionärer.

Efter att årsmötet hade godkänt föreningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2018 övergick vi till kaffe, tårta och trevligt samspråk.

Magdalena Forsberg

Kassören har ordet

Några av er medlemmar har med det här numret av Kanalen fått ett inbetalningskort. Det beror antingen

1. på att ni inte har betalat medlemsavgiften för 2018

eller

2. på att ni har betalat avgiften, men glömt att tala om vad ni heter. Jag har fyra okända inbetalningar à 100 kr och tre à 150 kr.

Ni som vet med er att ni betalat ombeds att höra av er och tala om när det skedde. Jag har noterat datum för alla inbetalningar.

Vänligen Björn Axelsson, tfn 070-219 80 14

Hudiksvalls Stads Hembygdsförening

Styrelse:

Per-Widar Persson, ordförande
Christer Nilsson, sekreterare
Björn Axelsson, kassör
Kerstin Englund
Magdalena Forsberg
Johnnie Karlsson
Stig Lundén

Suppleanter:

Rut Boëthius och Björn Råbom

Redaktionskommitté för Kanalen:

Per-Widar Persson (ansv utgivare) och Magdalena Forsberg (red)

Valberedning:

Lars Blomberg (sammankallande) och Sven Bohlin

Adress:

Hudiksvalls Stads Hembygdsförening
Box 1022
824 11 Hudiksvall

Hemsida och e-postadress:

www.hembygd.se/hudiksvall
info@hudiksvallsstadshembygdsforening.se

Medlemsavgift:

Bankgiro 5005-6951, medlemsavgift 100 kr/år,
familj 150 kr/år.